

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Datum: 24 januari 2018
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.30 – 18.35 uur

Aanwezig: dhr. **W.H. Koks (voorzitter)**, dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. K.W. van Doesen (D66, tot agendapunt B2), dhr. E. Zirkzee (D66), mw. M. van Duin (SP), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), mw. G. Chakor (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), dhr. J. Atema (Stadspartij), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J.R. Honkoop (VVD), dhr. R. Bolle (CDA), dhr. D.J.C. Westerink (CDA), dhr. E.B. Koopmans (ChristenUnie), dhr. M.J.H. Duit (Student en Stad), dhr. T. van Zoelen (PvdD), dhr. J.H. ten Hoove (100% Groningen)

Afwezig m.k.: mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij)

Wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen, dhr. R. van der Schaaf

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring

Overige aanwezigen: de heren Wennekes en Bruins (bureau Bries)

Opening

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Wethouder Van Keulen:

- Uitspraak Fietsenzaak en CVvE Paddepoel: de stadsadvocaat maakt een analyse waarna de raad zal worden geïnformeerd. De stadsadvocaat reageert binnen twee weken.

Wethouder Gijsbertsen:

- Nieuw beschut: de doelstelling 2017 wordt in februari 2018 gehaald. Het Rijk heeft Groningen gevraagd voorbeeldgemeente te zijn.

Wethouder Van der Schaaf:

- Convenant 1000-banenplan aardbevingsgebied: naast de lokale overheden zal het ministerie het convenant binnenkort ondertekenen.
- Inspiratieshows: de activiteit is gericht op werkzoekenden en heeft al succes.

A2. Vaststelling verslagen 13 december 2017

Het verslag van het openbare gedeelte en het verslag van het besloten gedeelte worden ongewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijst 13 december 2017

b. LTA december 2017

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- De LTA en de IM-lijst zijn geactualiseerd.

Wethouder Van Keulen:

- Zegt aan de toezegging te hebben voldaan om bij Top Dutch aandacht te vragen voor het vmbo en het mbo. Dat is in december bij de provincie gedaan.

Dhr. Bolle (CDA):

- De motie Paddepoel: hoe staat het met de oprichting van de winkeliersvereniging? Is het reëel te verwachten dat een dergelijke vereniging wordt opgericht?

Wethouder Van Keulen:

- De oprichting van de winkeliersvereniging wordt meegenomen in het proces. Hiervan kan pas echt sprake zijn als de rust is teruggekeerd. De wethouder geeft de oprichting van een winkeliersvereniging nog niet op. Het proces zal lang duren.

Mw. Van Duin (SP):

- Is al een concrete stap gezet om deze vereniging op te richten?

Wethouder Van Keulen:

- Zegt dat de bemiddelaar dit punt voortdurend meeneemt in zijn stappen.

A5. Conformstukken

Er zijn geen conformstukken.

A6. Ingekomen stukken

Er zijn geen opmerkingen.

A7. Rondvraag

Mw. Van Doesen (D66):

- Verzoekt het college de raad te informeren over het Groningse actieplan voor vluchtelingen. Het gaat om de resultaten, de knelpunten en mogelijke oplossingen.

Wethouder Gijsbertsen:

- Zegt dat een terugblik wordt gemaakt over de afgelopen twee jaar. In maart 2018 gaat dit naar de raad.

Dhr. Atema (Stadspartij):

- Verslavingszorg Noord-Nederland: wat gaat het college doen aan het tekort aan personeel? Wat wordt gedaan om te voorkomen dat de wachtlijsten oplopen?

Wethouder Van der Schaaf:

- Antwoordt namens wethouder Schroor en zegt dat er tijdelijk sprake is van een tekort aan personeel. Eind februari 2018 is men weer goed bemand. Er zijn gevolgen voor de cliënten omdat andere organisaties tijdelijk zijn bijgesprongen.
- De gemeenten staan buiten de wachtlijsten. Dat is een zaak van huisartsen en inspectie.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Stelt mede namens 100% Groningen een vraag over de Vakantiebank: kan de gemeente de organisatie een financiële bijdrage verstrekken in verband met stormschade aan de tent?

Wethouder Gijsbertsen:

- Vindt dit een goede suggestie en gaat meteen contact opnemen.

Dhr. Ten Hoove (100% Groningen):

- The Big Building: het initiatief is een groot succes. Zijn er alternatieve locaties voor de activiteiten op het gebied van start-ups?

Wethouder Van der Schaaf:

- Zegt dat de gemeente zo veel mogelijk helpt om samen met The Big Building een nieuw pand te vinden. Het gebouw gaat op 1 juni 2018 dicht.

Inhoudelijk deel

Onderzoek Sociaal ondernemerschap in Noord-Nederland

De heren Wennekes en Bruins van bureau Bries presenteren het rapport “Sociaal ondernemerschap in Noord-Nederland”.

De voorzitter:

- Geeft het woord aan de commissieleden om vragen te stellen.

Dhr. Benjamins (D66):

- Klopt het dat de sociale ondernemingen in Noord-Nederland niet zitten te wachten op een nieuw netwerk?

De heren Wennekes en Bruins (bureau Bries):

- Antwoorden dat de bedrijven alleen dingen willen doen waar ze iets aan hebben. De echt gemotiveerde bedrijven gaan door.

Dhr. Duit (Student en Stad):

- Kunnen sociale ondernemers hun netwerk opbouwen via Founded in Groningen en Startups in Groningen?

De heren Wennekes en Bruins (bureau Bries):

- Dat kan voor een aantal ondernemingen wel. Sociale ondernemingen hebben vaak met specifieke problemen te maken. De genoemde clubs kunnen met sociale ondernemers worden uitgebreid.

Dhr. Bolle (CDA):

- Hoe kan het dat sociale ondernemingen sommige maatschappelijke problemen sneller kunnen aanpakken? Hoe is dit te rijmen met het niet goed kunnen meten van de impact?
- Waarom werken deze bedrijven vaak graag samen met overheden?

De heren Wennekes en Bruins (bureau Bries):

- Een sociale onderneming heeft graag de overheid als klant. De overheid kan dan een voorbeeldfunctie vervullen. Met de overheid als klant kan men sneller groeien.
- In het SER-advies en in een rapport van McKinsey staat dat sociale ondernemingen sommige maatschappelijke problemen sneller kunnen oplossen.
- Metingen van de impact staat nog in de kinderschoenen.
- De definitie van sociale ondernemingen kan heel breed zijn: van 100% ideëel tot bijna alle omzet uit de markt halen. Een gemeente zou een niet al te strakke definitie moeten hanteren.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Waarin onderscheidt een sociale onderneming zich van een bedrijf dat social return, lokale economie of een duurzaamheidsdoelstelling nastreeft? Dit laatste staat in het gemeentelijk inkoopbeleid. Waar zit de plus?

De heren Wennekes en Bruins (bureau Bries):

- Kunnen geen helder antwoord geven. Engeland heeft een rechtsvorm voor social enterprising vastgelegd en in Nederland werkt men aan een soort code.
- Sociale ondernemingen willen worden afgerekend op hun maatschappelijke output. Een voorbeeld is het werken met social impact bonds.

Dhr. Atema (Stads partij):

- Rechtsvormen: kan Groningen de voorbeelden van Social Enterprise NL gebruiken?

De heren Wennekes en Bruins (bureau Bries):

- De code sociaal ondernemen is in ontwikkeling. Landelijk kijkt Social Enterprise NL naar het mogelijk invoeren van een rechtsvorm.

B1. Onderzoek Sociaal ondernemerschap in Noord-Nederland

(collegebrief 10 januari 2018)

De voorzitter:

- Gaat over tot de behandeling van het agendapunt en geeft het woord aan de fracties.

Dhr. Atema (Stads partij):

- Sociaal ondernemen en MVO: de Stads partij vindt dat alle bedrijven in ieder geval maatschappelijk verantwoord bezig moeten zijn.
- De gemeente kan als initiator en aanjager fungeren en minder als uitvoerder.
- Advies 1, facilitair netwerk: de Stads partij roept bedrijven uit het Noorden op zich aan te sluiten bij het platform van Social Enterprise NL. Wat vindt het college?
- Advies 2, vergroten bekendheid: de gemeente moet hiermee doorgaan.
- Advies 3, het inrichten van een jaarplanning: dit is een goed plan. Zie de gemeente Leiden met haar Enterprise Cafés. Dit kan op wijkniveau. Wat vindt het college?
- Advies 4, impact door inkopen: dit zal verbeteren door de ondertekening van het MVO-convenant Sociaal ondernemen door de gemeente.
- Advies 5, suggestie Chief sociaal ondernemen: dit is geen goede suggestie. De ambtenaren moeten sociaal ondernemen in hun takenpakket hebben.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Social impact bonds: hiermee kunnen bijvoorbeeld jongeren met vmbo of mbo aan de slag worden geholpen. De fractie verzoekt het college zo snel mogelijk iemand aan te stellen die dit instrument kan verkennen. Kan dit worden toegezegd?
- De fractie steunt het advies dat meer en betere ondersteuning van sociale ondernemingen nodig is.
- Chef sociaal ondernemen: de fractie is voor het aanstellen van een dergelijk persoon.
- Inkoop en aanbesteding: de fractie steunt het advies om sociale ondernemingen voorrang te geven. De fractie wil dit snel in de commissie met het college bespreken.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Vindt dat sociale ondernemers niet als aparte groep moeten worden behandeld. Men moet van alle faciliteiten van de gemeente gebruik kunnen maken. Een nieuwe benadering is niet nodig.
- De fractie is niet voor een specifiek platform of een jaarprogramma. De gemeente moet één aanspreekpunt hebben.
- Via meer maatwerk kunnen sociale ondernemers worden uitgedaagd aandacht te besteden aan maatschappelijke problemen. Daarvoor is beleid nodig.
- Social impact bonds en social impact challenges zijn onder bepaalde voorwaarden goede instrumenten.
- Aanbestedingen: de fractie is niet voor het veranderen van de waardering van maatschappelijke waarden bij aanbestedingen en houdt vast aan het principe van social return.
- Het is goed maatschappelijke waarden inzichtelijker te maken met behulp van de RUG en de Hanzehogeschool.

Dhr. Duit (Student en Stad):

- Vindt het zinvol Groningen qua beleid te vergelijken met de vier grote steden. Zijn er algemene aanspreekpunten?
- De gemeente kan de kennis van de RUG en de Hanzehogeschool goed benutten.
- De fractie mist in het onderzoek de relatie met de al bestaande start-ups.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Vindt sociaal ondernemen belangrijk. Er liggen kansen in de regio en de fractie vindt het nodig beleid op te stellen.
- Spreker wijst op de ecologische voetafdruk en de energietransitie.
- Voorstel mw. Bloemhoff: het is goed iemand bij de gemeente aan te stellen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt het goed dat meer gerichte aandacht wordt besteed aan sociaal ondernemen en aan sociale ondernemers.
- De relatie met bestaande netwerken: spreker is benieuwd naar de reactie van de wethouder.
- Toegankelijkheid van de gemeente voor sociale ondernemers: klopt het dat dit niet goed verloopt?
- De fractie onderschrijft de aanbevelingen.

Dhr. Ten Hoove (100% Groningen):

- Sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA, maar krijgt graag wat meer uitleg over de functie van chef sociaal ondernemen.

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Zegt dat alle ondernemingen sociaal moeten opereren op het gebied van arbeid en milieu.
- Sociale ondernemingen hebben daarnaast een eigen meerwaarde. Speciale aandacht van de gemeente en ondersteuning is daarom terecht. Spreker is voor het opzetten van beleid.
- Groningen loopt achter op het gebied van circulaire economie en zorg.
- De gemeente heeft een specifiek aanspreekpunt nodig.
- Spreker vraagt aandacht voor de relatie tussen Right to Challenge en sociale experimenten.

Dhr. Benjamins (D66):

- Hecht veel waarde aan sociaal ondernemen. Het moet niet als aparte sector worden gezien.
- Faciliteren en het bevorderen van netwerken zijn belangrijk.
- De gemeente moet in de regio een leidende rol op zich nemen. De stad kan veel leren van de aanpakken in de vier grote steden.
- Een vast aanspreekpunt is beter dan het aanstellen van een chef sociaal ondernemen.
- De fractie is voor het opstellen van een ambitieus actieprogramma.

- Sociale cohesie in de wijken: de gemeente moet hier met behulp van sociale ondernemingen hard mee aan de slag.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich in grote lijnen aan bij de opmerkingen van D66.
- De fractie is voor het opstellen van een actieprogramma.
- Sociale ondernemingen moeten niet worden gezien als aparte sector.
- Opzetten netwerk: dit moeten de ondernemers zelf doen.
- Het kader: duidelijk moet zijn dat het om ondernemers gaat.
- Inkoopvoorwaarden voor sociale ondernemingen: dit moet nader worden bekeken.
- De fractie is voor een aanspreekpunt bij de gemeente.

Mw. Van Duin (SP):

- De fractie is voor één aanspreekpunt bij de gemeente.
- Het inkoopbeleid: spreker sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA.
- Voor het overige sluit de fractie zich aan bij de opmerkingen van de ChristenUnie.

Wethouder Van der Schaaf:

- Zegt dat sociale ondernemingen de uitdagingen van de stad kunnen oppakken. De wethouder noemt werk, klimaat en energie.
- Vindt een actieprogramma nodig. Groningen heeft een achterstand op de Randstad.
- Wijst op het belang van sociaal ondernemen, ook voor andere bedrijven.
- MVO-platform Noord-Nederland: naast het uitwisselen kunnen adviezen belangrijk zijn.
- Het belang van Social Enterprise NL: dit komt in het actieprogramma aan de orde. De gemeente zal een verzoek om ondersteuning opnieuw honoreren.
- Sociale cohesie in de wijken komt terug in het actieprogramma evenals Right to Challenge.
- Social impact bonds: de wethouder wil dit zo snel mogelijk realiseren. Het komt terug in het actieprogramma.
- Inkoopbeleid: dit komt terug in het actieprogramma.
- Social return en inkoopbeleid: de wethouder is bereid dit met de commissie te bespreken.
- Het college wil geen schotten creëren tussen sociale en andere ondernemingen. De wethouder erkent dat de toegankelijkheid bij de gemeente kan worden verbeterd.
- Een vast aanspreekpunt voor sociale ondernemers is terecht.
- Het aanstippen van de aardbevingsproblematiek is terecht.
- Conclusies: de rol van de gemeente is deels leidend en deels volgend. Sommige zaken kunnen nu al worden opgepakt, zoals het verbeteren van de vindbaarheid en de social impact bonds. De wethouder bespreekt met de voorzitter hoe de discussie over de relatie met het inkoopbeleid en social return vorm kan worden gegeven.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie instemt met het voeren van een verkennende discussie met de wethouder over de relatie van sociaal ondernemen met het inkoopbeleid en social return.

Dhr. Benjamins (D66):

- Hoe worden de aanpakken ingebed in de portefeuille van de wethouder Economische Zaken?

Wethouder Van Keulen:

- Zegt geen onderscheid te maken tussen sociale en andere ondernemingen. De netwerken van de gemeente staan open voor alle ondernemers.

B2. Eindrapportage Project Aanpak Jeugdwerkloosheid 2015-2017

(collegebrief 27 december 2017 met nieuwe versie bijlage)

Mw. Van Duin (SP):

- Ondersteunt de aanbevelingen uit Werk in zicht.
- De fractie komt met het voorstel om jongeren in dienst te nemen bij de gemeente. Dit kan op de volgende drie manieren.
 - Ten eerste: jongeren in dienst nemen met een vast contract voor een bepaalde functie.
 - Ten tweede: jongeren in dienst nemen en daarna een opleiding aanbieden in samenwerking met bijvoorbeeld de ROC's.
 - Ten derde: jongeren in dienst nemen en verder bemiddelen naar andere overheidsinstanties.
- De fractie is voor het in dienst nemen van jongeren met vaste contracten.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Vindt het hebben van een diploma belangrijk. Het matchen op werk en op het verkrijgen van een startkwalificatie is niet de eerste oplossing.
- Andere accenten dan in het rapport genoemd, zijn nodig. Het is goed de samenwerking met het onderwijs te zoeken, zoals het rapport zegt. De fractie vindt samenwerking met loopbaancoaches nodig. Wat vindt het college?
- De term 'duurzaam' in de doelstelling: de fractie wil dit anders formuleren. Jongeren moeten meer meekrijgen dan alleen zicht op een baan voor enkele maanden. Wat vindt het college?

Dhr. Honkoop (VVD):

- Vindt dat de aanpak van de jeugdwerkloosheid goede resultaten oplevert.
- Is het college het ermee eens dat een integrale aanpak nodig is voor jongeren en ook vooral voor statushouders?
- De fractie kan zich vinden in de aanbevelingen.
- De aanbeveling over een web based monitoring systeem: kan worden getoond wat na een half jaar gebeurt?
- De aanbeveling over de kandidaatgerichte aanpak: het is wezenlijk dit in samenspraak te doen met ondernemers en betrokken organisaties.

Dhr. Atema (Stadspartij):

- Noemt de verbeterde samenwerking tussen UWV, RMC en Werk en de resultaten op het gebied van onderwijs en markt.
- Matchen naar werk: niet alle ambities waren reëel. Veel mbo'ers kwamen sneller aan het werk. Is het college het ermee eens dat het halen van de target voor de resterende groep jongeren extra inspanningen vergt?
- Kan de gemeente zelf meer jongeren in dienst nemen vergeleken met de afgelopen jaren?
- De fractie ondersteunt de aanbevelingen.

Dhr. Westerink (CDA):

- Steunt de aanpak voor de komende twee jaar.
- Maakt zich zorgen over het groeiend aantal jongeren in de bijstand met afstand tot de arbeidsmarkt en zonder startkwalificatie. Wat doet het college hieraan?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Zegt dat de centrale vraag is of er voldoende financiering is voor het actieplan.
- Verdringing is een groot probleem in de stad.
- De focus moet liggen op mbo1- en op mbo2-niveau. Kunnen eisen gesteld worden aan de gestelde opleidingseisen? Kan iets worden gedaan met bijscholing en jobcarving? Spreker wijst op personeelstekorten in de bouw en de zorg.
- Kan meer personeel worden ingezet? Dit gezien de opmerking dat sprake is van een hoge case load. Jongeren verdienen een goede aanpak en de gemeente verdient het extra geld terug.

Dhr. Zirkzee (D66):

- Vindt het belangrijk dat naast het behalen van een startkwalificatie gewerkt wordt aan werknemersvaardigheden.
- Is ook oog voor de mensen buiten de doelgroep?
- D66 vroeg vorig voorjaar naar een toekomstvisie op de structurele aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Hoe staat het hiermee? Hoe kan de stad zich voorbereiden op economisch mindere tijden?

Dhr. Duit (Student en Stad):

- Vindt het goed dat het actieplan wordt voortgezet.
- Een voorbeeld van een bedrijf in Stadskanaal: het bedrijf helpt jongeren aan een startkwalificatie, waarna die worden gedetacheerd. De gedetacheerde jongeren komen zo sneller aan werk. Het bedrijf werkt samen met de gemeente. Kent het college dit voorbeeld? Wil de stad op deze manier samenwerken? Kan het worden meegenomen in het actieplan?

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Neemt het college de aanbevelingen over? Komt er een reactie op?

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Aanbeveling 4: de gemeente moet extra inzetten op het winnen van werkgevers. Gebeurt dit al naast de aanpak via de ambassadeuraanpak?
- Het vinden van een leer-werkplek: hoe ziet de aanpak eruit? Is het voor het college een urgent aandachtspunt?

Dhr. Ten Hoove (100% Groningen):

- Vindt het getal van 1000 banen niet heilig.
- Jongeren die buiten beeld zijn: van de 848 jongeren zijn 60 overgebleven. Een andere aanpak lijkt nodig. Kan dat?

Wethouder Van der Schaaf:

- De gemeente richt zich op de groep jongeren zonder startkwalificatie. De ambitie voor de arbeidsregio is 1000 extra banen voor deze groep jongeren. De andere doelgroepen blijven in beeld.
- De Boris-aanpak is erop gericht jongeren aan regulier werk te helpen. De gemeente sluit op deze aanpak aan.
- Loopbaancoaches: Assen is een voorbeeld voor de rest van de arbeidsregio. Daar hebben loopbaancoaches tijdens de opleiding al een rol.
- De gemeente heeft de afgelopen jaren veel jongeren jonger dan 30 jaar via verschillende aanpakken aangenomen. Naast bedrijven worden andere overheidsinstellingen aangesproken.
- De gemeente moet nieuwe aanpakken hanteren, omdat de samenstelling van de groep jongeren in de bijstand is veranderd ten opzichte van enkele jaren geleden.
- Verdringing bestaat al langer. Groningen is landelijk gezien een koploper. Er moet fundamenteel worden nagedacht over bijvoorbeeld een fenomeen als een basisbaan.
- Werknemersvaardigheden: dit is van belang bij jongeren die zonder startkwalificatie aan werk worden geholpen.
- Het voorbeeld van Stadskanaal is bekend. Bij de gemeente ligt de nadruk op het in dienst krijgen van jongeren bij bedrijven. Detachering krijgt minder aandacht.
- De aanbevelingen vormen de basis voor de vervolgaanpak.
- Bekendheid van netwerken: Werk in zicht was van belang richting werkgevers en organisaties. De gemeente probeert daarmee onder andere de BBL en de afspraakbanen vorm te geven.
- De hogere case load: het college heeft erop geanticipeerd door extra menskracht in te zetten bij de nieuwe aanpak.
- De financiële middelen zijn voldoende. De komende tijd worden voldoende medewerkers vanuit de organisatie beschikbaar gesteld om de ambities uit het actieplan waar te maken. De gemeente beschikt over extra middelen om opkomende initiatieven te faciliteren. Indien daar bovenop nog extra middelen nodig zijn, komt het college naar de raad. Mogelijk kan een beroep op ESF-middelen worden gedaan.
- Er is voldoende geld voor de geformuleerde ambities. De wethouder vindt de ambitie buitengewoon hoog en is het niet eens met de SP om nog meer middelen in te zetten. De gemeente doet al erg veel, zeker gezien de markt en gezien het aanbod jongeren.
- Op de vraag van D66 over het verbeteren van de structurele verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt komt de wethouder terug.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 31 januari 2018.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.35 uur.